

Luottamus julkiseen hallintoon Suomessa

Avoin demokratia -verkosto 17.8.2026

Avoim demokratia -verkosto

Avoim demokratia -verkosto on **kaikille avoin yhteisö**, jossa välitämme tietoa ja hyviä käytäntöjä osaamisen kehittämiseksi ja yhteisen ymmärryksen syventämiseksi. Verkosto lisää myös tutkimuksen ja käytännön vuoropuhelua.

Keskustelemme yhteiskunnallisesti ajankohtaisista ja tärkeistä aiheista vaihtuvien vieraiden kanssa ja käytännön esimerkein. Voit myös ehdottaa omaa aiheitasi yhteiseen keskusteluun.

Liittyessäsi verkostoon saat noin kerran kuukaudessa sähköpostiviestin tulevista tapahtumista ja verkostovinkeistä. Löydät **tulevat tapahtumat** osoitteesta avoinhallinto.fi.

Torstai 3.9.2026 klo 9.00

Osallistu keskusteluun
yhdenvertaisuuden
edistämisestä.

[Ilmoittaudu mukaan](#)

Tiistai 8.9.2026 klo 9.00

Tule mukaan
keskustelemaan uuteen
rahoitusohjelmakauteen
(EU) valmistautumisesta.

[Tutustu ohjelmaan](#)

Käymme rakentavaa keskustelua

Kohtaamme toisemme arvostavasti, kuuntelemme toisiamme ja keskustelemme omien kokemustemme perusteella.

Esittele itsesi lyhyesti chat-keskustelussa kertomalla kuka olet ja mikä sinua kiinnostaa tämänkertaisessa teemassa.

Meillä on hyvin aikaa keskustelulle esitysten jälkeen. Voit kirjoittaa kommentteja tai kysymyksiä chat-keskusteluun myös esitysten aikana.

Nosta kätesi pyytäessäsi puheenvuoroa. Puheenvuorot myönnetään järjestyksessä. Esittele itsesi lyhyesti, kun saat puheenvuoron ja pidä puheenvuorosi tiiviinä, jotta mahdollisimman moni voi halutessaan osallistua keskusteluun.

Esitykset ovat saatavissa tapahtuman jälkeen. Kiitos, että vastaat myös palautekyselyyn.

Keskustelun kulku

Avaussanat, Katju Holkeri, valtiovarainministeriö

Tutkimustulokset, Mikko Lehtonen, valtiovarainministeriö

Tutkimustulosten merkitys, kommenttipuheenvuorot, Elina Kestilä-Kekkonen, Tampereen yliopisto, Pekka Lund, Sininauhaliitto ja Tuomas Lühr, oikeusministeriö

Keskustelu luottamuksen rakentamisesta

Avaussanat

Katju Holkeri, yksikön päällikkö, valtiovarainministeriö

Luottamuksesta yhteinen tavoite

Luottamus on Suomen vahvuus, jota tarvitaan erityisesti epävarmoina aikoina ja valintoja tehtäessä. Hyvinvointi kumpuaa kasvusta ja luottamuksesta.

Luottamus osoittaa hallinnon kykyä vastata tarpeisiin ja toimia johdonmukaisesti. Se kertoo myös siitä, että hallinto toimii arvojen ja periaatteiden mukaisesti avoimesti ja oikeudenmukaisesti.

JULKISUUS

YMMÄRRETTÄVYYS

LUOTTAMUS

OSALLISUUS

VIESTINTÄ

AVOIN TOIMINTA

AVOIN DATA

HALLINTO MAHDOLLISTAJANA

Avoin hallinto

Osallistu keskusteluun

Keräämme ideoita ja
kokemuksia avoimen
hallinnon kehittämiseksi

Jaa ajatuksiasi
verkkolomakkeella

Tutkimustulokset

Mikko Lehtonen, erityisasiantuntija, valtiovarainministeriö

Luottamustutkimukset (OECD)

Luottamustutkimukset mittaavat kansalaisten luottamusta julkiseen hallintoon ja tyytyväisyyttä julkisten palveluiden laatuun. Nyt julkaistu **Survey on Drivers of Trust in Public Institutions** -tutkimus on järjestyksessään kolmas laaja kansainvälinen vertailu. Tilastokeskus keräsi Suomen aineiston lokakuussa 2025.

Luottamus on hienoisessa kasvussa

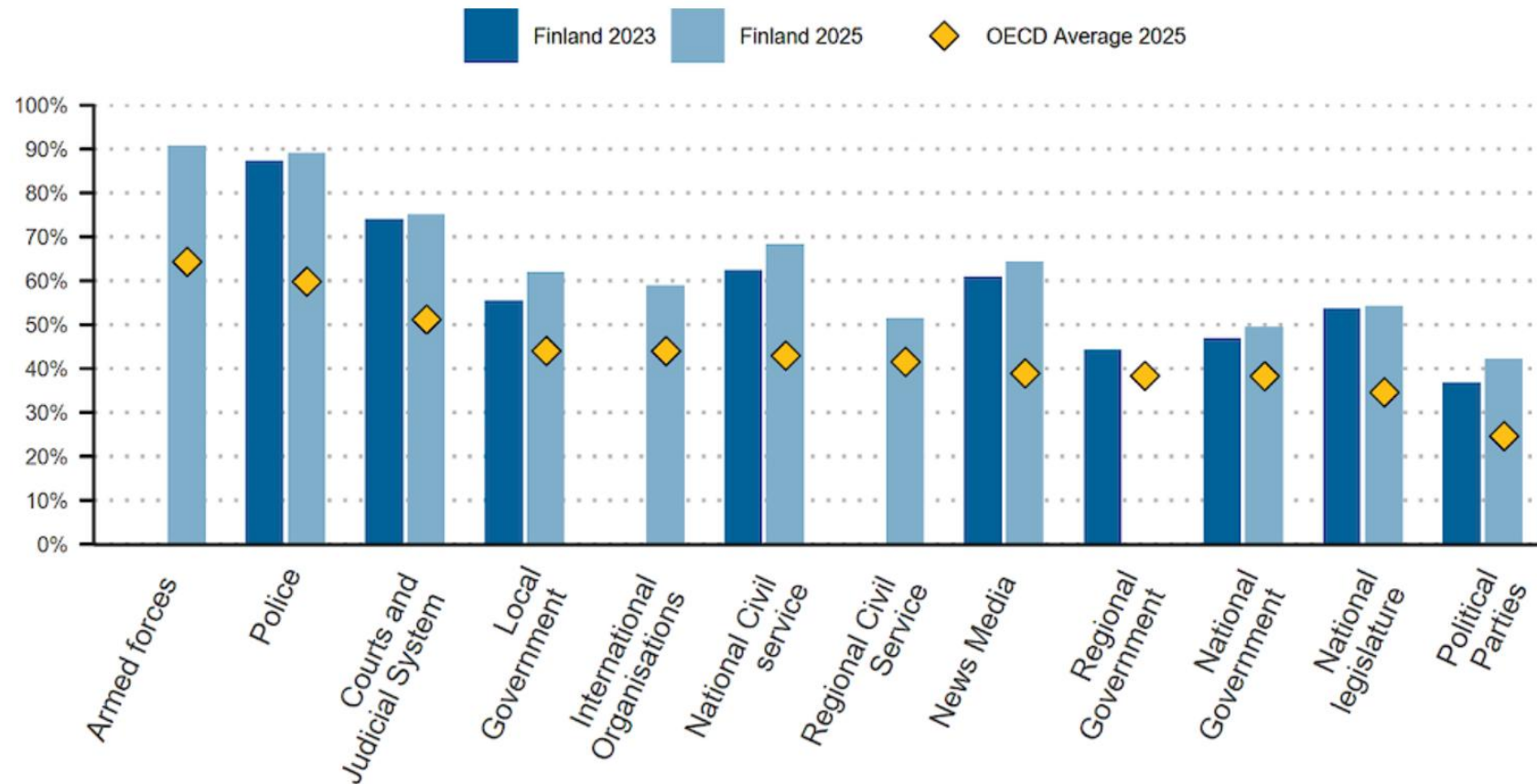
Suomalaiset luottavat julkiseen hallintoon selvästi enemmän kuin monissa muissa maissa.

Luottamus instituutioihin on jatkunut vahvana, vaikka eroja on sekä eri instituutioiden että väestöryhmien välillä.

Suomalaisten käsitykset palveluista ovat hieman aiempaa myönteisempiä. Käsitykset päätöksenteosta ovat osin vahvistuneet, osin heikentyneet.

Tutkimus viittaa luottamuksen maltilliseen vakautumiseen ja kohenemiseen kahden vuoden takaisen laskun jälkeen. Instituutioiden järjestys on samansuuntainen muissa maissa.

Luottamus on kansainvälisesti korkeaa

Share of population with high or moderately high trust in different public institutions and the media, 2023 and 2025

On a scale of 0 to 10, where 0 is not at all and 10 is completely, how much do you trust [institution]?

A 0–4 response corresponds to "low or no trust", a 5 to "neutral" and a 6–10 to "high or moderately high trust".

LUOTTAMUKSEN KOHDE	MUUTOS KAHDESSA VUODESSA	SUOMI 10/2023	SUOMI 10/2025	RUOTSI 2025	VIRO 2025
Puolustusvoimat	-	-	91 % (OECD 66 %)	71 %	71 %
Poliisi	+2 prosenttiyksikköä	87 % (OECD 63 %)	89 % (OECD 63 %)	69 %	70 %
Tuomioistuimet	+1 prosenttiyksikkö	74 % (OECD 54 %)	75 % (OECD 54 %)	65 %	61 %
Valtionhallinto	+6 prosenttiyksikköä	62 % (OECD 45 %)	68 % (OECD 45 %)	41 %	47 %
Uutismedia	+3 prosenttiyksikköä	61 % (OECD 39 %)	64 % (OECD 40 %)	46 %	38 %
Kunnallishallinto	+6 prosenttiyksikköä	56 % (OECD 45 %)	62 % (OECD 46 %)	45 %	45 %
Eduskunta	Ei muutosta	54 % (OECD 37 %)	54 % (OECD 37 %)	44 %	31 %
Aluehallinto	-	-	52 % (OECD 44 %)	39 %	-
Hallitus	+2 prosenttiyksikköä	47 % (OECD 39 %)	49 % (OECD 40 %)	42 %	37 %
Poliittiset puolueet	+5 prosenttiyksikköä	37 % (OECD 24 %)	42 % (OECD 26 %)	31 %	18 %

Share of population with high or moderately high trust in different public institutions and the media, 2023 and 2025

On a scale of 0 to 10, where 0 is not at all and 10 is completely, how much do you trust [institution]?
 A 0–4 response corresponds to "low or no trust", a 5 to "neutral" and a 6–10 to "high or moderately high trust".

Luottamuksen taustatekijät vaihtelevat

Suomalaisten korkeaa luottamusta julkiseen hallintoon selittävät muun muassa hyvinvointivaltio, oikeusvaltioperiaate ja tasa-arvo. Luottamus hallintoon muuttuu yleensä hitaasti, mutta se reagoi yhteiskunnallisiin muutoksiin. Luottamukseen vaikuttavat erilaiset tekijät instituution mukaan.

Osallisuus vahvistaa luottamusta

Luottamus rakentuu ennen kaikkea siitä, miten päätöksiä tehdään. Mahdollisuus osallistua päätöksentekoon ja saada tietoa päätösten vaikutuksista lisää kansalaisten kokemusta hallituksen luotettavuudesta. Myös sukupolvien välisen oikeudenmukaisuuden turvaaminen ja päätöksenteon tietoperusteisuus vahvistavat luottamusta.

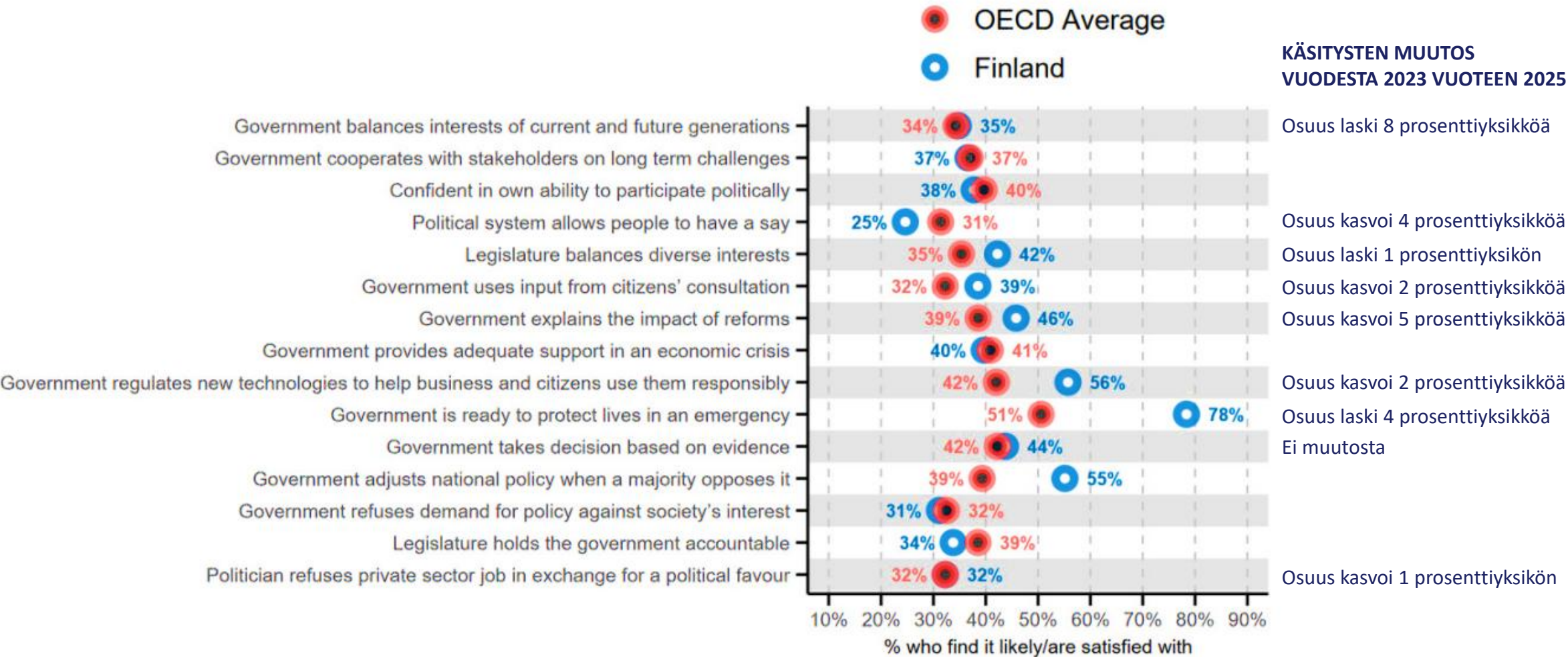
Suomalaiset ovat huolissaan paitsi taloudesta myös työllisyydestä. Taloudelliset huolet tai syrjäntäkokemukset ovat puolestaan yhteydessä matalampaan luottamukseen. Nuorten ja nuorten aikuisten luottamus on myös vähäisempää kuin yli 50-vuotiaiden.

Päätöksenteossa pitäisi kiinnittää erityistä huomiota väestöryhmiin, joiden mahdollisuudet osallistua ja vaikuttaa omaan asemaansa ovat heikot.

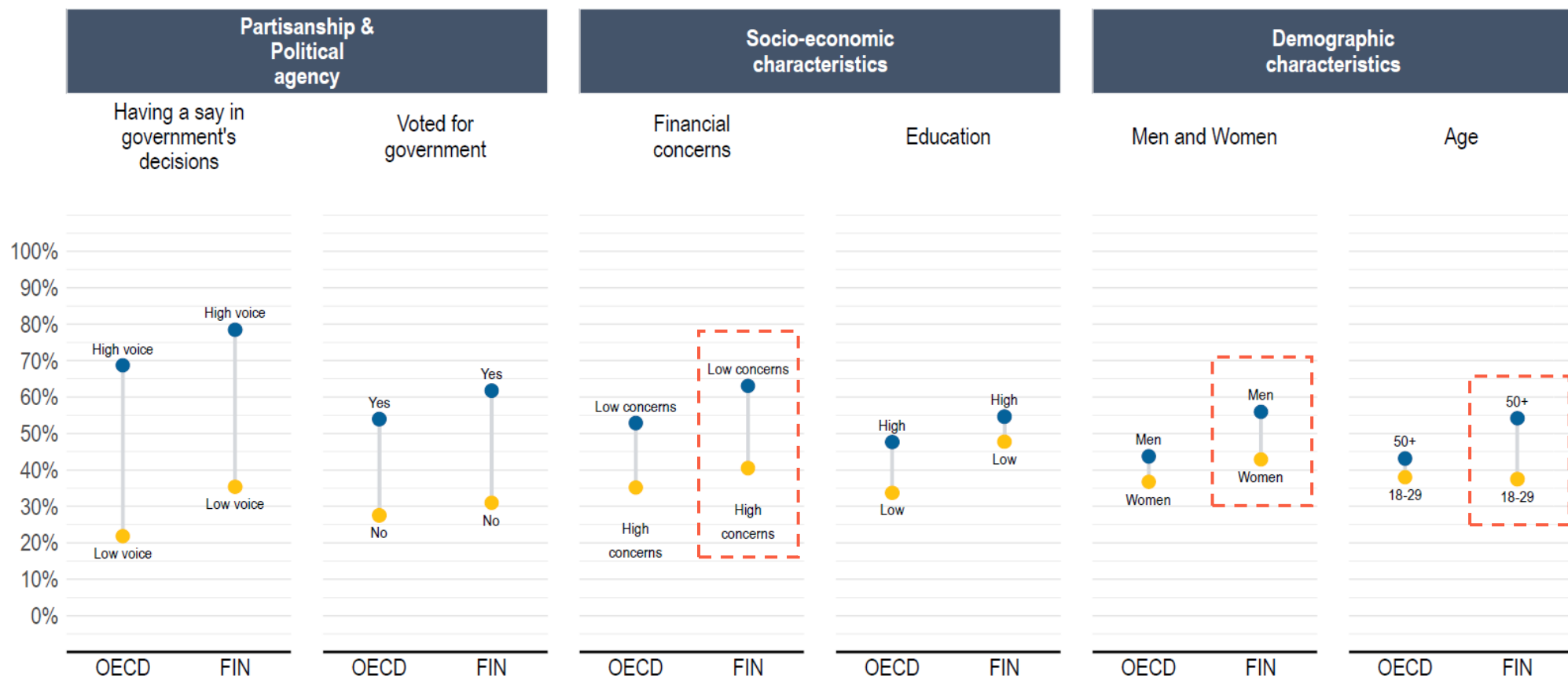
Share of population who are confident in or find a positive action in the respective situation likely.

The figure presents the unweighted OECD averages and values for Finland of the share of respondents who choose a response of 6–10 on the 0–10 scale for the above questions.

Suomalaisten käsityksiä päätöksenteosta

Väestöryhmien luottamuksessa hallitukseen on eroja

Kohtaamiset rakentavat luottamusta

Suomalaiset ovat hyvin tyytyväisiä viranomaispalveluihin ja kokevat, että tietoa viranomaisten menettelytavoista on helppoa löytää. Suomalaiset luottavat myös siihen, että heitä kohdeltaisiin oikeudenmukaisesti etuuksia haettaessa.

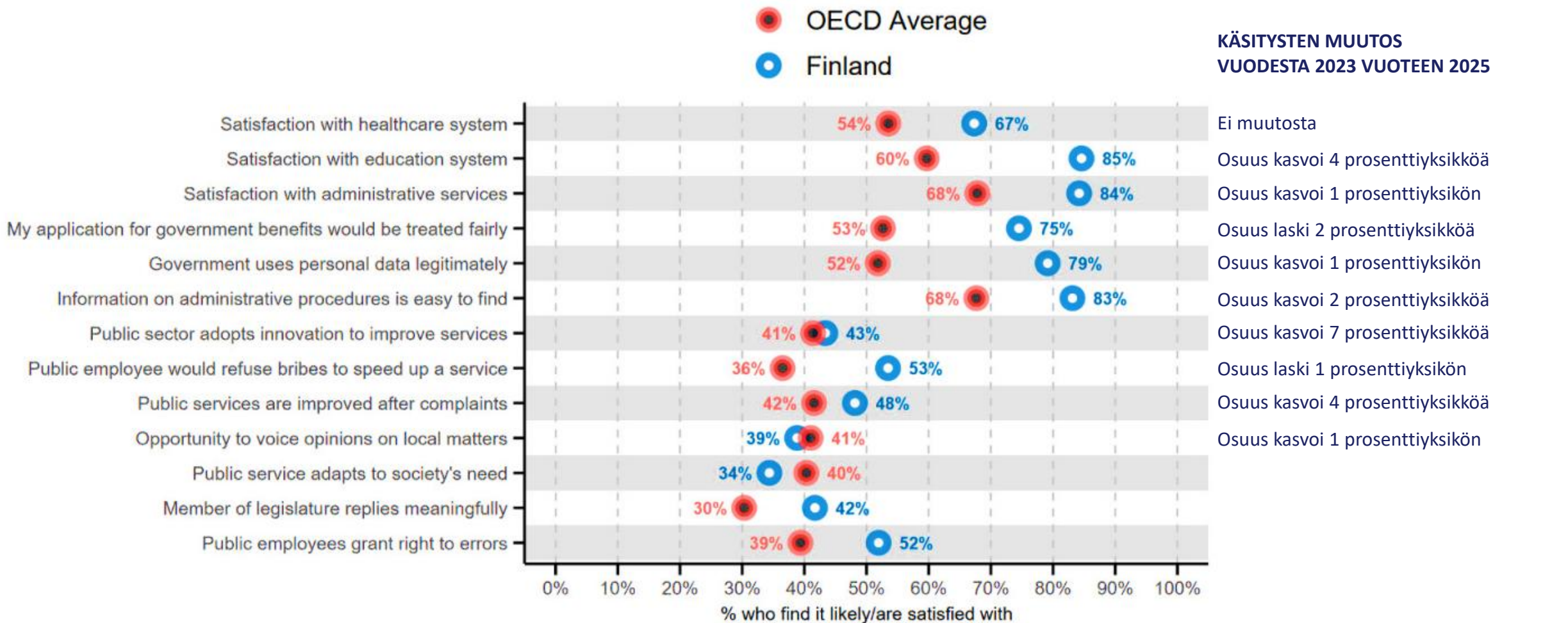
Suomi erottuu edukseen tarkasteltaessa vuorovaikutusta hallinnon kanssa. Tyytyväisyys on monin paikoin kasvanut kahden vuoden takaiseen verrattuna.

Useimmille ihmisille hallinto näkyy arjessa julkisten palvelujen kautta. Jokainen kohtaaminen viranomaisen kanssa on mahdollisuus vahvistaa avoimuutta, osallisuutta ja keskinäistä luottamusta.

Share of population who are confident in or find a positive action in the respective situation likely.

The figure presents the unweighted OECD averages and values for Finland of the share of respondents who choose a response of 6–10 on the 0–10 scale for the above questions. Satisfaction with public services is restricted to recent service users.

Suomalaisten käsityksiä palveluista

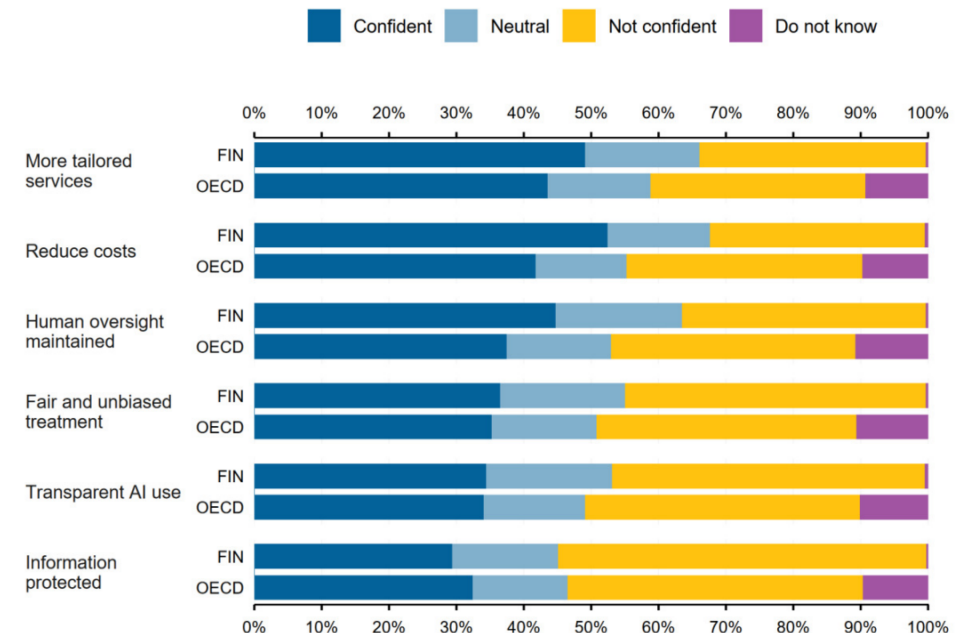

Tekoälyyn mahdollisuuksiin suhtaudutaan varovaisen luottavaisesti

Tutkimus sisältää ensimmäistä kertaa katsauksen kansalaisten käsityksiin tekoälystä ja odotuksiin sen hyödyistä.

Suomalaisten käsitykset tekoälyn mahdollisuuksista ovat myönteisempiä kuin kansainvälisesti keskimäärin.

Suomalaiset luottavat myös muita useammin siihen, että uutta teknologiaa säännellään asianmukaisesti ja että sen vastuullista käyttöä tuetaan.

Levels of confidence in the potential of government AI use to fulfil the respective expectation

The figure shows the OECD averages of responses to the question “Thinking about how government agencies could use AI in the future, how confident are you that government agencies will achieve the following outcomes?” “Confident” corresponds to a response of 6–10 on the 0–10 scale, “neutral” to 5 and “not confident” to 0–4 on the 0–10 scale. The OECD average is calculated as the unweighted average of weighted country averages.

Tutki luottamusta koskevia tietoja

Luottamustutkimus 2026 | Suomen maaraportti

Luottamustutkimus 2024 | Suomen maaraportti

Luottamustutkimus 2022

Luottamustutkimus Suomesta 2021

+ Valtioneuvoston kansalaispulssi

Kommentti- puheenvuorot

Tutkimustulosten merkitys

Onko suomalaisten luottamus julkiseen hallintoon muuttunut?

Avoin demokratia –verkosto
Kommenttipuheenvuoro 17.8.2026

Elina Kestilä-Kekkonen, valtio-opin professori, Tampereen yliopisto,
elina.kestila-kekkonen@tuni.fi

Keskeiset huomiot

Raportin vahvuus on, että se **tunnistaa koulutuksen, iän, sukupuolen, taloudellisen tilanteen ja poliittisen vaikutusmahdollisuuksien kokemuksen merkityksen luottamukselle**. Samalla se jättää kuitenkin joitakin suomalaisen luottamuksen dynamiikan kannalta keskeisiä näkökulmia käsittelemättä.

- Koulutusta käsitellään luottamusta selittävänä yksilötason resurssina, mutta samalla jää huomioimatta, että **luottamus rakentuu ja periytyy sukupolvelta toiselle**.
- Raportissa **ei huomioida alueellisia luottamuseroja**, vaikka Suomessa alueellinen eriarvoistuminen ja kokemukset poliittisesta syrjäyttämisestä ovat nousseet keskeisiksi yhteiskunnallisen luottamuksen selittäjiksi erityisesti Itä- ja Pohjois-Suomessa.

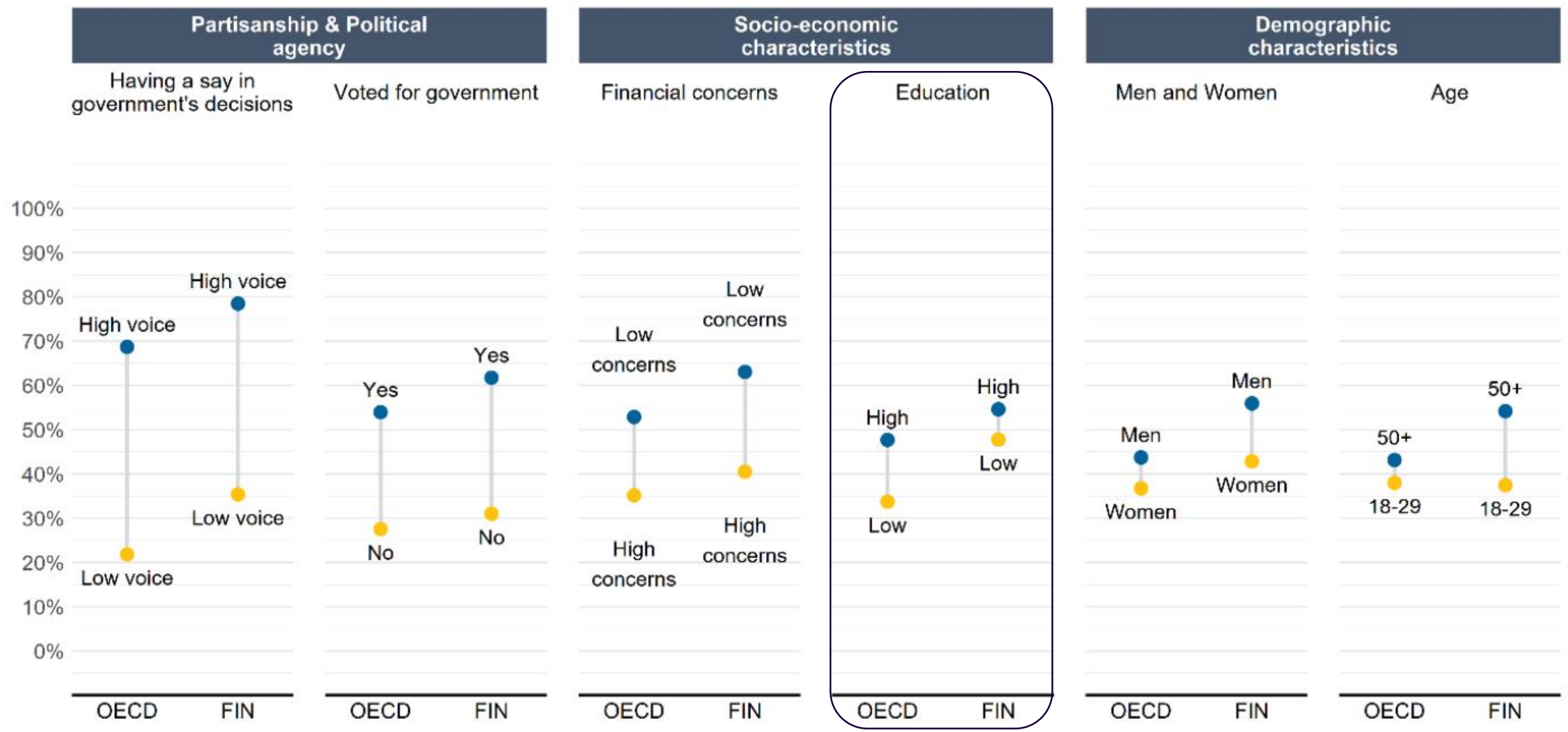
Koulutuksen ja luottamuksen suhde

OECD Survey on Drivers of Trust in Public Institutions 2026 Results: Finland (s. 3).

- Suomessa koulutusryhmien väliset luottamuserot ovat selviä, mutta ne ovat pienempiä kuin OECD-maissa keskimäärin
- OECD:n keskimääräinen koulutusryhmien välinen luottamuskuilu on 14 prosenttiyksikköä, Suomessa luottamus hallitukseen on 7 prosenttiyksikköä korkeampi korkeasteen tutkinnon suorittaneiden (55 %) kuin niiden keskuudessa, joilla ei ole toisen asteen tutkintoa (48 %).

Share of population with high or moderately high trust in the national government by population group, 2025

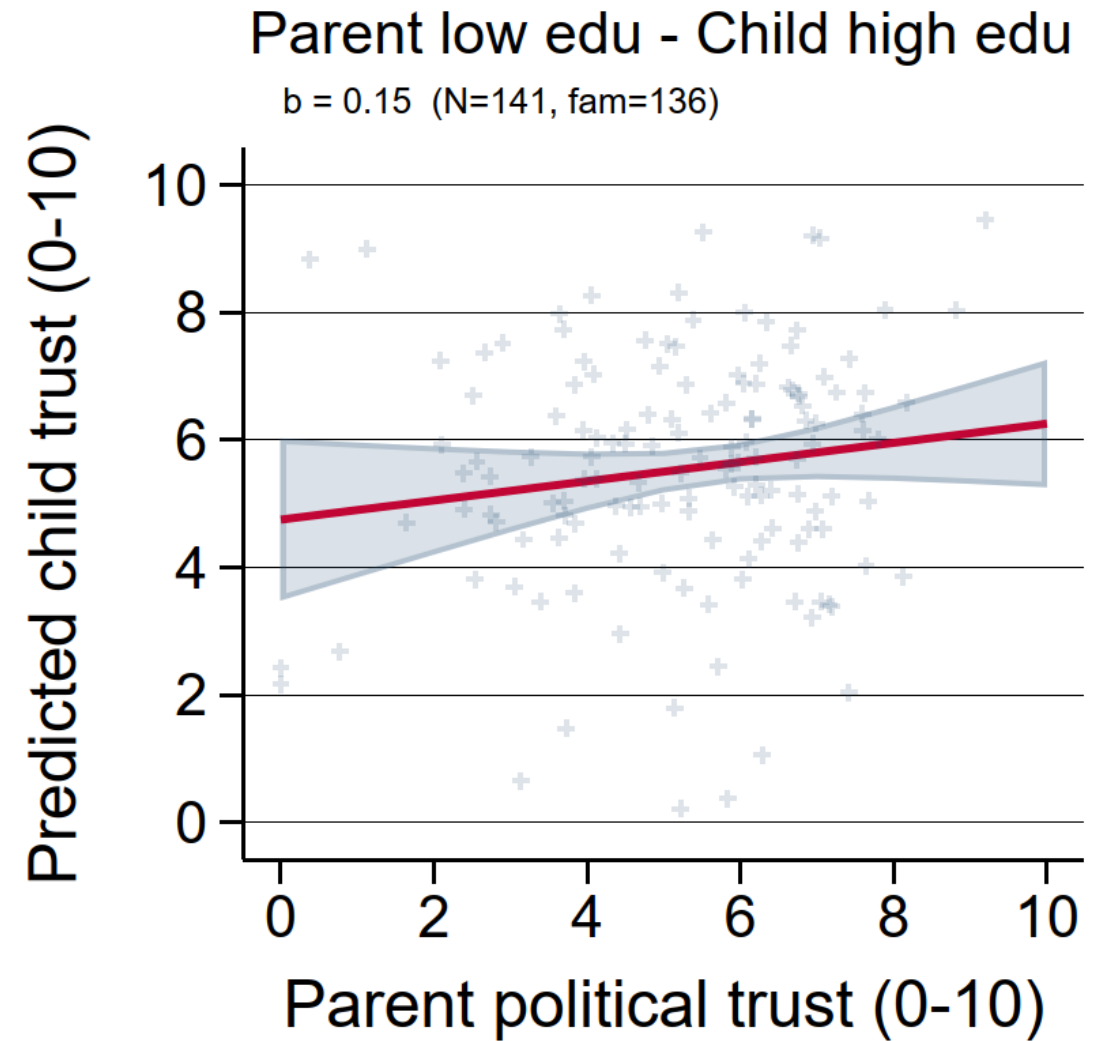
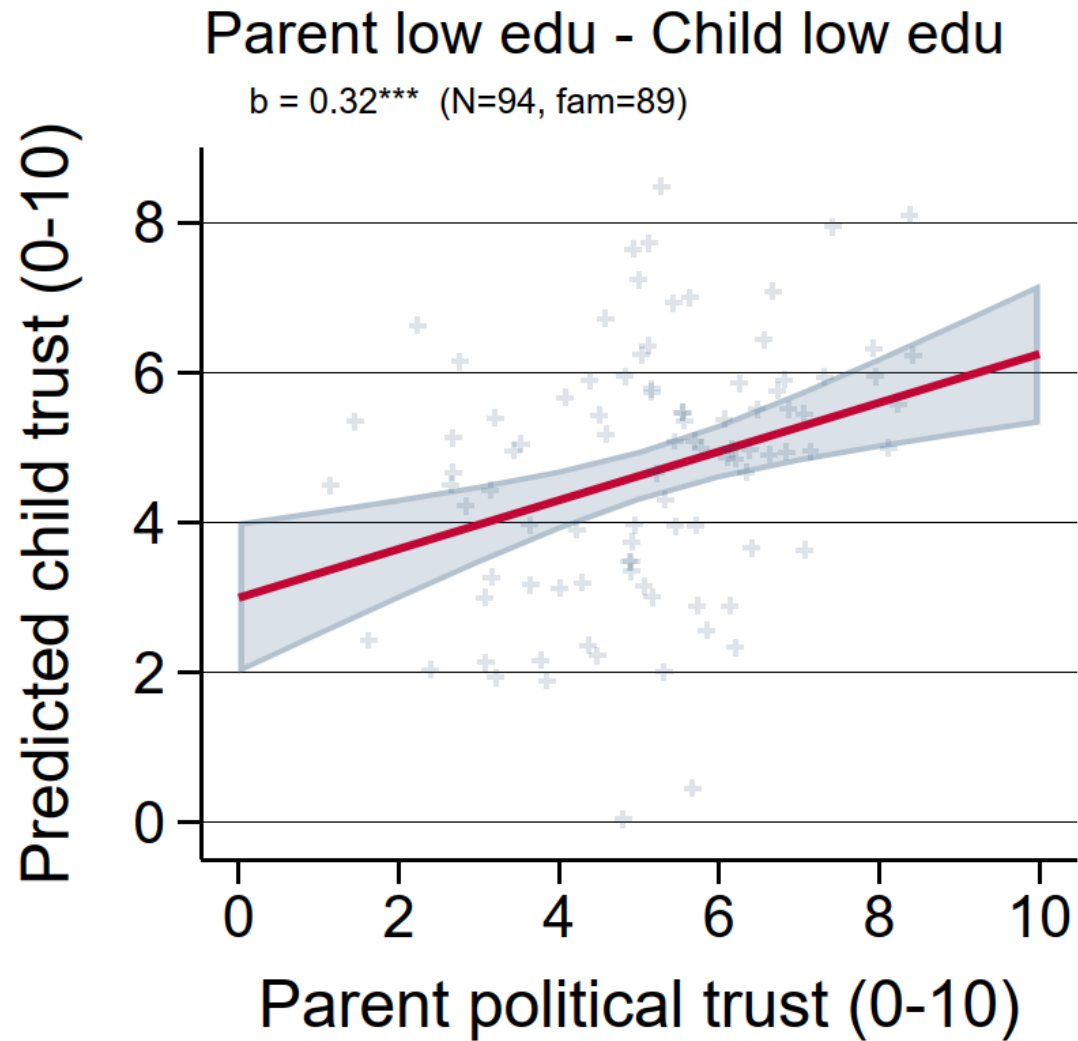

Koulutus ja luottamuksen ylisukupolvisuus

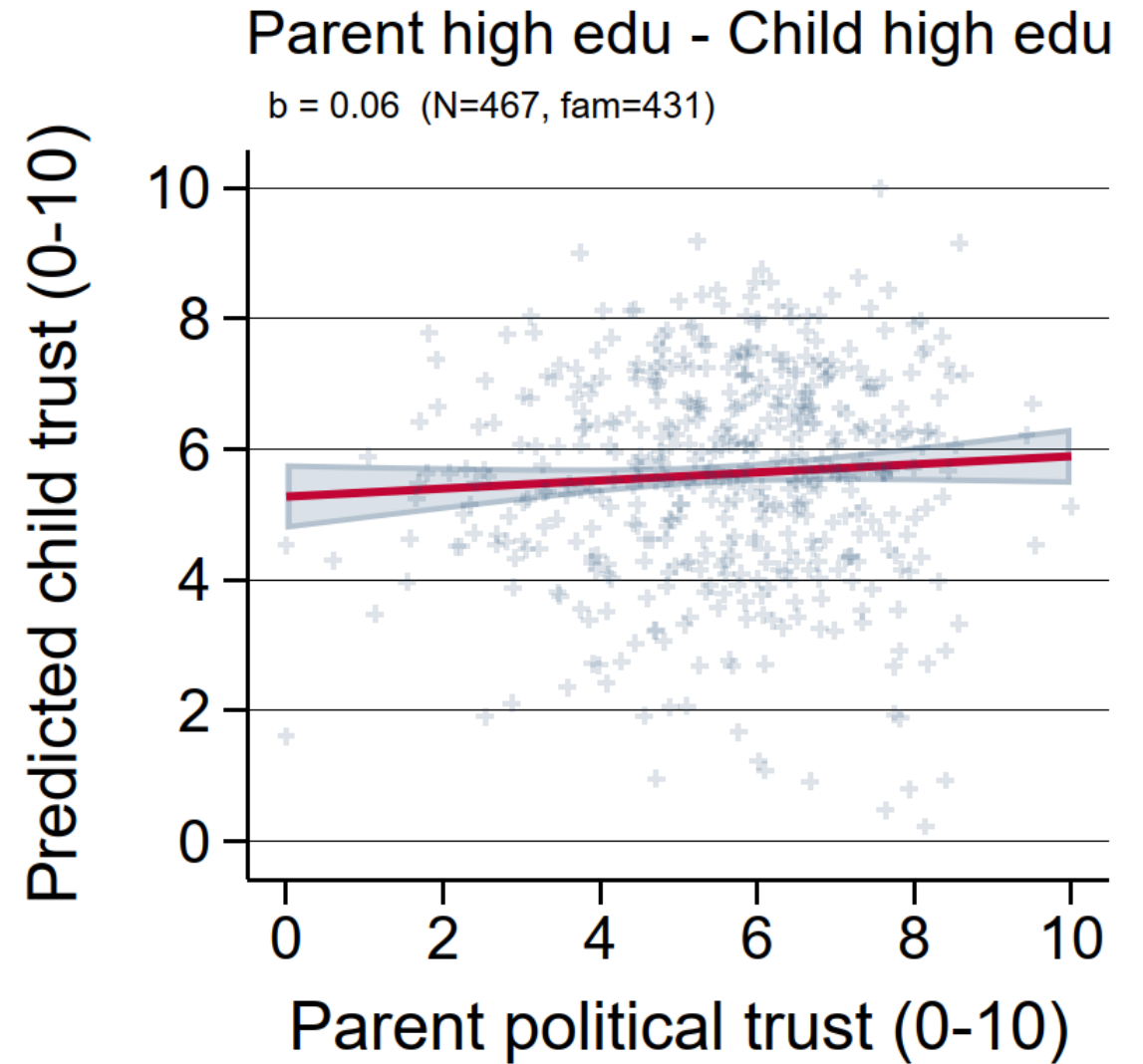
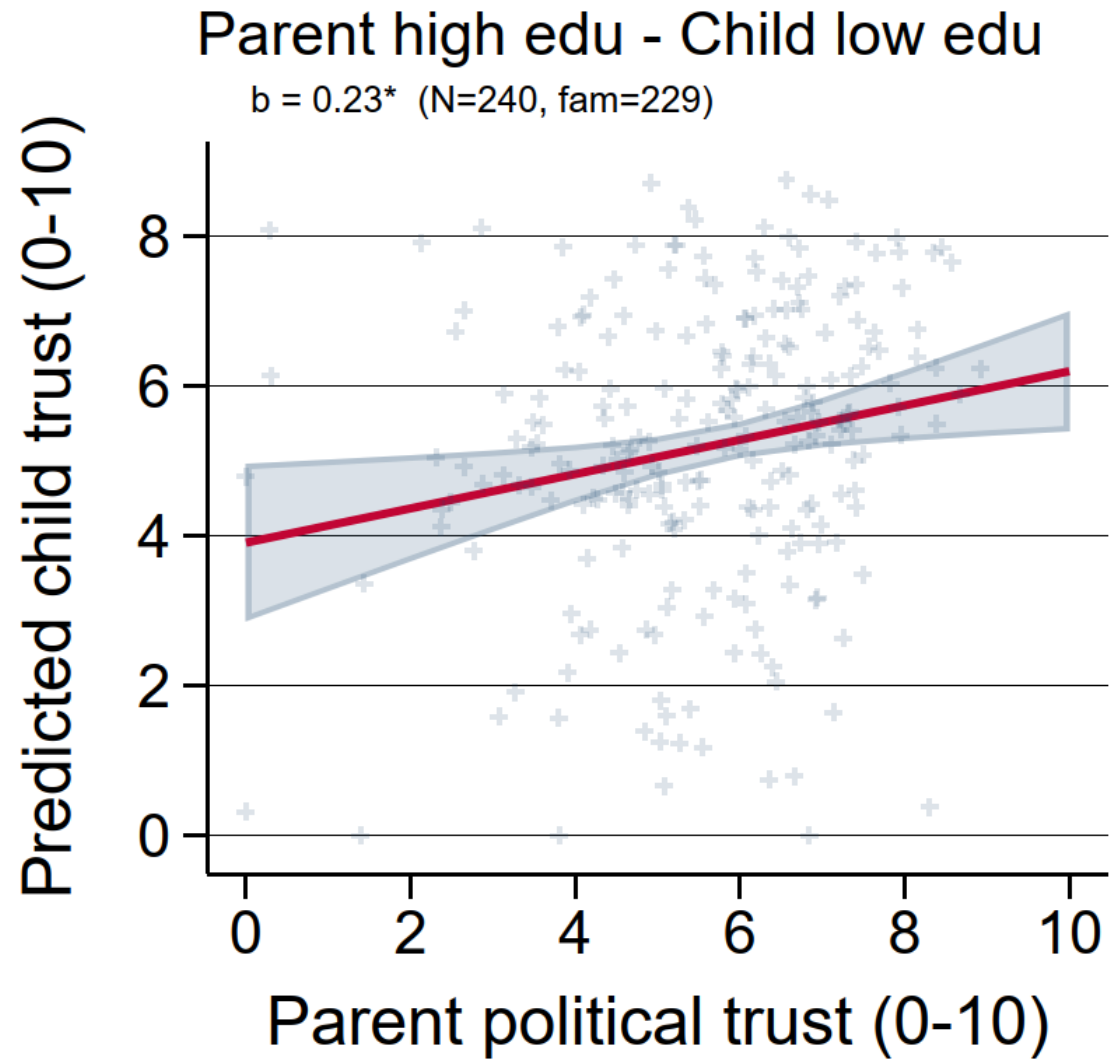
- **Perhe on keskeinen poliittisen luottamuksen välittäjä:** lapset omaksuvat varhain vanhempiensa näkemyksiä politiikasta, instituutioista ja yhteiskunnasta.
- Korkeasti koulutetuissa perheissä poliittiset arvot periytyvät yleensä vahvemmin, koska politiikasta keskustellaan enemmän ja vanhemmat kykenevät välittämään johdonmukaisia poliittisia näkemyksiä.
- **Oma koulutus voi vahvistaa tai muokata perittyä luottamusta:** korkeampi koulutus lisää kykyä arvioida kriittisesti poliittisia instituutioita ja vanhemmilta omaksuttuja käsityksiä.

Ylisukupolvinen epäluottamus?

Parent-Child Dyad Data 2025; Kestilä-Kekkonen, Sipilä et al.

Parent-Child Dyad Data 2025; Kestilä-Kekkonen, Sipilä et al.

Luottamuksen ylisukupolvisuus ja koulutus

- Vahvin poliittisen luottamuksen periytyminen näkyy ryhmässä, jossa **sekä vanhempi että lapsi ovat matalasti koulutettuja**
- Myös **korkeasti koulutetun vanhemman ja matalasti koulutetun lapsen** välillä yhteys on merkitsevä
- Kun lapsi on korkeasti koulutettu, yhteys vanhemman ja lapsen poliittisen luottamuksen välillä heikkenee selvästi

Poliittinen luottamus periytyy vahvimmin silloin, kun lapsen koulutustaso on matala. Sekä matalasti että korkeasti koulutettujen vanhempien luottamus ennustaa matalasti koulutettujen lasten poliittista luottamusta.

Tulokset viittaavat siihen, että koulutus muokkaa ja osin katkaisee perheessä tapahtuvaa poliittisen luottamuksen sukupolvien välistä siirtymistä.

Kansalaiset ja julkiset palvelut

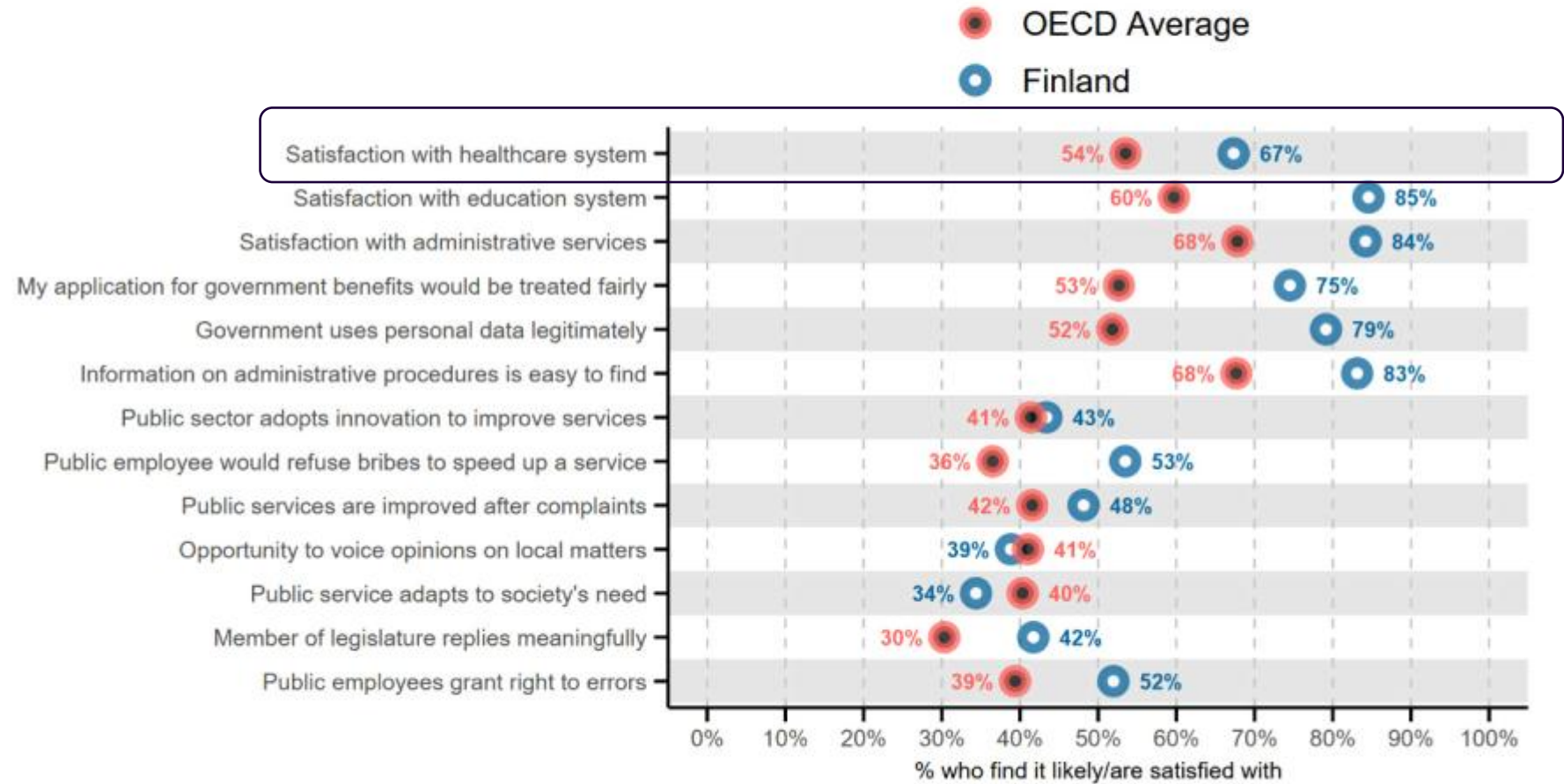
OECD Survey on Drivers of Trust in Public Institutions 2026 Results: Finland (s. 3).

- Suomessa tyytyväisyys julkisiin hallintopalveluihin kasvoi hieman, 83 prosentista vuonna 2023 84 prosenttiin vuonna 2025.
- Kokonaisuutena tulokset viittaavat siihen, että kansalaisten arjen kokemukset julkisista instituutioista ovat pysyneet suhteellisen vakaina. OECD-maita koskevien tulosten perusteella tällaiset jokapäiväiset kokemukset ovat merkittävässä yhteydessä luottamukseen julkisia instituutioita kohtaan.

Figure 4. Perceptions of day-to-day interactions between the population and public institutions, 2025

Share of population who are satisfied with public services or find a positive action in the respective situation likely, OECD and Finland, 2025

Note: The figure presents the unweighted OECD averages and values for Finland of the share of respondents who choose a response of 6-10 on the 0-10 scale for the above questions. Satisfaction with public services is restricted to recent service users.

Entä aluetasolla?

Taulukko 24.

Äänestäjäkunnan näkemykset hyvinvointiyhteiskunnan järjestämisestä ja oman alueen tulevaisuudennäkymistä. Täysin tai osittain samaa mieltä olevien osuus alueittain (%).

Täysin tai osittain samaa mieltä olevien osuus (%)	Uusi-maa	Lounais-Suomi ja Häme	Itä-Suomi	Väli-Suomi	Pohjois-Suomi	Kaikki
Asuinpaikkasidonnainen tulevaisuusoptimismi						
Suhtaudun optimistisesti kuntani tulevaisuudennäkymiin.	67	62	53	76	62	63
Suhtaudun optimistisesti alueeni tulevaisuudennäkymiin.	70	62	53	67	61	62
Luotan, että saan tarvittaessa hoitoa julkisista terveyden- ja sairaanhoitopalveluista.	55	64	61	74	64	64

Westinen, Kestilä-Kekkonen, Sipinen, von Schoultz, 2026

Alueellinen eriytyminen: Itä-Suomi

- Itä-Suomessa tulevaisuususko on selvästi muuta maata heikompaa. Vain 53 % suhtautuu optimistisesti oman kuntansa tai alueensa tulevaisuuteen (koko maa 62–63 %).
- ”Unohdetut alueet” – kokemus alueen laiminlyönnistä on Itä-Suomessa voimakkainta. **Yli puolet (53 %) kokee, että päättäjät ovat jättäneet alueen oman onnensa nojaan (koko maa 38 %).**
- Itä-Suomessa näkyy vahvimmin alueellinen tyytymättömyys ja periferian kokemus. Tulokset heijastavat alueen pitkäaikaisia taloudellisia ja väestökehityksen haasteita, joita itärajan sulkeutuminen on edelleen syventänyt.

Westinen, Kestilä-Kekkonen, Sipinen, von Schoultz, 2026

Yhteinen keskustelu

Mistä luottamustutkimuksen tulokset kertovat?

Kuinka kehitämme hallinnon ja kansalaisten / kansalaisyhteiskunnan suhdetta luottamuksen vahvistamiseksi?

Kuinka hyödynnämme luottamusta koskevaa tutkimusta julkisen hallinnon ja palveluiden kehittämisessä?

Seuraavaksi

Visualisoimme luottamuksessa tapahtuneita muutoksia ja julkaisemme tietoa osoitteessa vm.fi/luottamus.

Hyödynnämme tutkimusta muun muassa tapahtumissa ja tilaisuuksissa syksyn aikana. Tutkimusta on mahdollisuus hyödyntää myös erilaisessa valmistelussa.

Valmistelemme kunta- ja alueministerin pyöreän pöydän keskustelua luottamuksen rakentamisesta.

Keskiviikko 28.10.2026

Jatkamme keskustelua
luottamuksesta kansallisessa
demokratiapäivässä, johon
olet lämpimästi tervetullut.

Ilmoittaudu mukaan

Avoihallinto

avoinhallinto.fi
[avoinhallinto\(a\)gov.fi](mailto:avoinhallinto(a)gov.fi)